

Checklist

Toegankelijkheid Openbare Ruimte

Stichting Werkgroep Gehandicapten

SWG

Algemeen

Deze Checklist 'Toegankelijkheid Openbare Ruimte' is oorspronkelijk ontwikkeld door de gemeente Zeist en in 2012 is hiervan een definitieve versie gemaakt door stadsdeel Amsterdam Zuidoost. In 2017 heeft de Stichting Werkgroep Gehandicapten Walcheren (SWGW) deze lijst aangepast naar de richtlijnen 2017 en gebruikt bij een themaschouw in het kader van toegankelijkheid.

Uitleg over de checklist

In het Samenvattend overzicht staan boven in de kolommen (A) t/m (L) een aantal onderdelen vermeld die betrekking hebben op de openbare ruimte (van voetpaden/trottoirs tot mindervalide-parkeerplaatsen). In de linkerkolom staan de knelpunten vermeld waar met name mensen met een beperking hinder van kunnen ondervinden in de openbare ruimte, (van nr. (1) Obstakels t/m nr. (26) Ontbreken miva-parkeerplaats).

Het overzicht werkt als een matrix model. Door de knelpunten in de linkerkolom te koppelen aan de onderdelen (A) t/m (L) kan per onderdeel nagegaan worden welk obstakel daarbij van toepassing is. Dit is door middel van kruisen in de kolommen aangegeven. Bijvoorbeeld bij hellingen (G) kunnen de volgende knelpunten voorkomen: een gladde ondergrond, het ontbreken van draaimogelijkheden, het ontbreken van rustmogelijkheden, grote hoogteverschillen en te steile hellingen. Op pag.10 worden in de toelichting per knelpunt de minimeisen vermeld voor het voorbeeld hellingen.

Op de laatste pagina vindt u de checklist die als werkblad gebruikt kan worden om mee te nemen als u op pad gaat. Dit is dezelfde tabel als het samenvattend overzicht, maar dan zonder kruisjes. Hierin kunt u per locatie aangeven welke onderdelen wel/niet aanwezig zijn en/of verbeterd moeten worden.

Inhoudsopgave

Samenvattend overzicht.....	4
A. Voetpaden en trottoirs	5
B. Winkelstraten.....	6
C. Oversteekplaatsen	7
D. Pleinen.....	8
E. Park en Plantsoen	9
F. Trappen.....	10
G. Hellingen	11
H. OV-halteplaatsen.....	12
J. Voorzieningen (<i>betaalautomaten, afvalcontainers, brievenbussen</i>)	13
K. Vlonders, kades en bruggen	14
L. Miva - parkeerplaatsen algemeen (<i>gehandicaptenparkeerplaats</i>).....	15
Informatiepagina	16
Checklist.....	17

Samenvattend overzicht	(A) Voetpaden/ trottoirs	(B) Winkel- straten	(C) Oversteek- plaatsen	(D) Pleinen	(E) Park en plantsoen	(F) Trappen	(G) Hellingen	(H) OV-halte- plaatsen	(J) Voorzien- ingen op straat	(K) Vlonders, kades en bruggen	(L) Miva parkeer plaatsen
Obstakels (1)	X	X		X	X			X	X	X	X
Vrije doorgang (2)	X	X				X		X	X	X	X
Losse tegels (3)	X	X		X				X			
Uitstekende/verzonken putdeksels (4)	X	X		X							
Stoepverlaging (5)	X		X					X	X		X
Diepe molgoten (6)	X		X								
Roosters te breed (7)	X	X		X							
Gladde ondergrond (8)	X	X		X		X	X	X		X	
Draaimogelijkheden (9)	X	X					X	X		X	
Rustmogelijkheden (10)	X	X		X	X		X	X			
Gids-/geleidelijnen (11)	X	X	X	X		X		X			
Markeringen (12)	X	X	X	X		X		X		X	
Oversteek te breed (13)			X					X			
Te weinig zicht (14)			X								
Bedieningselement onbruikbaar (15)			X						X		
Ontbreken rateltikker bij VRI (16)			X								
Grote hoogteverschillen (17)				X	X		X	X			
Zachte bestrating (18)					X						
Begroeiing over de weg (19)	X				X						
Ontbreken van een leuning (20)						X				X	
Treden niet te onderscheiden (21)						X					
Onregelmatige treden (22)						X					
Te steil (23)							X				
Aflopend voetpad/trottoir (24)	X										
Niet bereikbaar of bruikbaar (25)			X					X	X	X	X
Ontbreken miva parkeerplaats (26)		X							X		

A. Voetpaden en trottoirs

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Bij plaatselijke vernauwingen, zoals boomkransen, paaltjes, lantaarnpalen, terrassen, is het voetpad bij voorkeur breder dan 1,2 m, maar tenminste 0,9 m breed over maximaal 50cm (exclusief de troitoirband).
(2) Vrije doorgang	Voetgangers hebben loopruimte nodig en moeten elkaar kunnen passeren. Houdt daarom een obstakelvrije zone aan van 1,5 m.
(3) Losse tegels	Het loopoppervlak moet stroef en vlak zijn (marge +/- 1 mm).
(4) Uitstekende/verzonken putdeksels	Het loopoppervlak moet stroef en vlak zijn. Onregelmatigheden in de route moeten kleiner zijn dan 5 mm.
(5) Stoepverlaging	Trottoirs dienen op één of meer plaatsen voorzien te zijn van verlaagde trottoirbanden of inritbanden met helling (<1:10) en minimale breedte van 1,2 m. Hoogteverschil aansluiting voetpad op rijbaan max. 5 mm.
(6) Diepe molgoten	De aansluiting van de trottoirband op de rijbaan moet voldoende vlak zijn. Bij verlaagde trottoirbanden blijven rolstoelen, rollators en kinderwagens vaak in goten steken. Door molgoten te voorzien van roosters kan de toegankelijkheid van op- en afritten worden gewaarborgd.
(7) Roosters te wijd	De maaswijdte van roosters dient kleiner te zijn dan 2 cm.
(8) Gladde ondergrond	Het loopoppervlak moet voldoende stroef zijn. Materialen als gepolijst natuursteen, staal, rubber en ongeprofileerd hout kunnen bij nat weer te glad worden.
(9) Draaimogelijkheden	Op regelmatige afstand, bij voorkeur elke 75 m, moet voldoende draairuimte aanwezig zijn voor rolstoelen (en kinderwagens). Bij op- en afritten en bij zijstraten en bochten moet een draairuimte van 2 x 2 m worden gerealiseerd, zodat iemand in een rolstoel een haakse bocht kan maken.
(10) Rustmogelijkheden	Op hoofdlooproutes moet er om de 200 m een zitgelegenheid zijn.
(11) Gids/geleidelijnen	Natuurlijke gidslijnen als vrije gevels, grasranden of ander voelbare materiaalovergangen kunnen goed dienen als routegeleiding voor blinden en slechtzienden (de stoeprand is doorgaans niet bruikbaar).
(12) Markeringen	Waarschuwingsmarkeringen worden gebruikt om blinden en slechtzienden te waarschuwen voor gevaarlijke situaties (oversteekplaatsen) en bij het aangeven van keuzemomenten. Hiervoor worden speciale tegels gebruikt in contrastkleur met een noppenprofiel.
(19) Begroeiing over de weg	De minimale vrije doorgang is 0,9 m breed; de vrije hoogte dient tenminste 2,5 m.
(24) Aflopend voetpad / trottoir	Het loopoppervlak moet zo vlak mogelijk zijn met inachtnaam van het normale afschot voor voetpaden en trottoirs ten behoeve van de afwatering. Bij een te sterk afschot kan dit voor rollator- en rolstoelgebruikers een probleem worden. Helling dwars op de looprichting $\leq 1:50$.

B. Winkelstraten

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Voorbeelden: bomen, paaltjes, lantaarnpalen, meterkasten, plantenbakken, uitstallingen, afvalcontainers, scootsafes, verkeersborden, verkeerslichten en zitbanken. De vrije breedte dient minimaal 1,5 m te zijn bij minder dan 100 voetgangers per maatgevend uur en bij meer dan 100 voetganger per uur is de breedte minimaal 2,4 m.
(2) Vrije doorgang	De vrije breedte bij minder dan 100 voetgangers per maatgevend uur (piekdrukke) moet minimaal 1,5 m. zijn. Bij meer dan 100 voetgangers per maatgevend uur minimaal 2,4 m. Vrije breedte looproute winkelstraat is minimaal 4 meter.
(3) Losse tegels	Het loopoppervlak moet stroef en vlak zijn (marge +/- 1mm).
(4) Uitstekende/verzonken putdeksels	Het loopoppervlak moet stroef en vlak zijn. Onregelmatigheden in de route moeten kleiner dan 5 mm. zijn.
(7) Roosters te breed	De maaswijdte van roosters dient kleiner te zijn dan 2 cm.
(8) Gladde ondergrond	Het loopoppervlak moet voldoende stroef zijn. Materialen als gepolijst natuursteen, staal, rubber en ongeprofileerd hout kunnen bij nat weer te glad worden.
(9) Draaimogelijkheden	Op regelmatige afstand, bij voorkeur elke 75 m moet voldoende draairuimte aanwezig zijn voor rolstoelen (en kinderwagens), van minimaal 1,5 x 1,5 m. Bij op- en afritten en bij zijstraten en bochten moet een draairuimte van 2 x 2 m. worden gerealiseerd zodat iemand in een rolstoel een haakse bocht kan maken.
(10) Rustmogelijkheden	Om de 200 m een zitgelegenheid.
(11) Gids/geleidelijnen	In winkelgebieden is het vaak niet mogelijk om de gevels als natuurlijke gidslijn te gebruiken, omdat zich daarlangs te veel obstakels als fietsen en reclameborden bevinden. In dat geval kan voelbaar en zichtbaar afwijkende bestrating (contrasterend materiaalgebruik) de gidslijnfunctie overnemen. Ook kunnen geleidelijnen worden toegepast. Gids- en geleidelijnen mogen niet onderbroken worden door geparkeerde voertuigen of andere objecten.
(12) Markeringen	Waarschuwingsmarkeringen worden gebruikt om blinden en slechtzienden te waarschuwen voor gevaarlijke situaties (oversteekplaatsen) en bij het aangeven van keuzemomenten. Hiervoor worden speciale tegels gebruikt in contrastkleur met een noppenprofiel.

C. Oversteekplaatsen

Knelpunten	Toelichting
(5) Stoepverlaging	Om oversteekplaatsen voor rolstoelgebruikers bruikbaar te maken moeten trottoirafritten of verlaagde trottoirs zijn aangebracht van minimaal 1.20 m breed. De ruimte op het trottoir achter de verlaagde trottoirband moet minstens 2 m. zijn om voldoende draairuimte te hebben. Hoogteverschil aansluiting voetpad op rijbaan max. 5 mm.
(6) Diepe molgoten	De aansluiting van de rijbaan op de trottoirband moet voldoende vlak zijn. Bij verlaagde trottoirbanden blijven rolstoelen, rollators en kinderwagens vaak in goten steken. Door molgoten te voorzien van roosters kan de toegankelijkheid van op- en afritten worden gewaarborgd.
(11) Gids/geleidelijnen	Oversteekplaatsen met rijbaan waar snelheden van meer dan 30 km/h zijn toegestaan, moeten worden voorzien van een geleidelijn (breedte van 0,6 m of 0,3 m in contrasterende kleur + ribbels parallel aan de looprichting) met een waarschuwingmarkering.
(12) Markeringen	Begin en einde van een oversteekplaats worden ten behoeve van blinden en slechtzienden gemarkeerd met een waarschuwingmarkering met noppenprofiel, met een lengte van 60 cm. in de looprichting. Ook vluchtheuvels worden gemarkeerd. De breedte is afhankelijk van het soort oversteekplaats.
(13) Oversteek te breed	De oversteek tussen twee rustpunten mag niet meer dan 7 m (max. 2 rijstroken) bedragen. Bij een breedte van meer dan 7 m moet een middengeleider worden toegepast.
(14) Te weinig zicht	Bij gebiedsontsluitingswegen moet over een lengte van 100 m vrij zicht zijn. Bij erftoegangswegen over een lengte van 50 m. bij een ooghoogte tussen 0,95 (kind) en 1,95 m hoogte (volwassene). Hou rekening met een ooghoogte van 0,75 m bij belangrijke routes voor rolstoelers. Stopstrepen voor auto's niet te dicht bij de verkeerslichten.
(15) Bedieningselement onbruikbaar	Bedieningselementen moeten op een hoogte tussen de 0,9 m en 1,2 m worden geplaatst en moeten duidelijk herkenbaar zijn door het gebruik van kleuren en verduidelijkende pictogrammen.
(16) Ontbreken rateltikker bij VRI	Bij oversteekplaatsen met een VRI (verkeersregelinstallaties) moet een rateltikker zijn. Bij oversteekplaatsen die bestaan uit drie delen (bijvoorbeeld bij vrijliggende bus- of trambanen) moet de middelste rateltikker een afwijkend geluid geven.
(25) Niet bereikbaar of bruikbaar	Een oversteekplaats kan op zichzelf goed ingericht zijn, maar toch onveilig of onbereikbaar blijken als aangelegde vrijliggende fietspaden niet bij de oversteekplaats worden betrokken. In verblijfsgebieden (30-km/u) worden meestal geen oversteekplaatsen aangelegd. Verhoogde kruispunten en over de rijbaan aangelegde, doorlopende trottoirs maken oversteken eenvoudiger, maar zijn voor blinden en slechtzienden slecht te herkennen. Dit kan worden voorkomen door gebruik te maken van voelbaar en visueel sterk contrasterend materiaal.

D. Pleinen

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Voorbeelden: bomen, paaltjes, lantaarnpalen, meterkasten, plantenbakken, afvalcontainers, prullenbakken, verkeersborden, verkeerslichten en banken. Bij plaatselijke versmallingen moet de vrije breedte minstens 1,2 m zijn, over een lengte van max. 0.50 m.
(3) Losse tegels	Het loopoppervlak moet stroef en vlak zijn (marge +/- 1mm).
(4) Uitstekende/verzonken putdeksels	Het loopoppervlak moet stroef en vlak zijn. Onregelmatigheden in de route moeten kleiner dan 5 mm zijn.
(7) Roosters te wijd	De maaswijdte van roosters dient kleiner te zijn dan 2 cm.
(8) Gladde ondergrond	Het loopoppervlak moet voldoende stroef zijn. Materialen als gepolijst natuursteen, staal, rubber en ongeprofileerd hout kunnen bij nat weer te glad worden.
(10) Rustmogelijkheden	Op publieksintensieve locaties moet er om de 100 m. een zitgelegenheid zijn. Naast de bank is er ruimte voor rolstoel of scootmobiel (draaicirkel 1,50m)
(11) Gids/geleidelijnen	Natuurlijke gidslijnen als vrije gevels, grasranden of ander voelbare materiaalovergangen kunnen goed dienen als routegeleiding voor blinden en slechtzienden (de stoeprand is niet bruikbaar).
(12) Markeringen	Waarschuwingsmarkeringen worden gebruikt om blinden en slechtzienden te waarschuwen voor gevaarlijke situaties (oversteekplaatsen) en bij het aangeven van keuzemomenten. Hiervoor worden speciale tegels gebruikt in contrastkleur met een noppenprofiel. N.b. Waarschuwingsmarkeringen bij richtingsveranderingen groter dan 45 graden niet (meer) gebruiken!
(17) Grote hoogteverschillen	Hoogteverschillen groter dan 0,02 m. zoveel mogelijk voorkomen. Waar ze onvermijdelijk zijn, kleine hoogteverschillen overbruggen met een helling.

E. Park en Plantsoen

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Voorbeelden: bomen, paaltjes, lantaarnpalen, meterkasten, plantenbakken, afvalcontainers, prullenbakken, verkeersborden, verkeerslichten en banken. Bij plaatselijke versmallingen moet de vrije breedte minstens 1,2 m. zijn, over een lengte van max. 0.50 m.
(10) Rustmogelijkheden	Op publieksintensieve locaties en in heuvelachtig terrein moet er om de 100 m. een zitgelegenheid zijn. Op looproutes in parken moet er om de 200 m. een zitplaats zijn. Naast de bank is er ruimte voor rolstoel of scootmobiel (draaicirkel 1,50 m)
(17) Grote hoogteverschillen	Hoogteverschillen groter dan 0,02 m. zoveel mogelijk voorkomen. Waar ze onvermijdelijk zijn, kleine hoogteverschillen overbruggen met een helling.
(18) Zachte bestrating	Schelpen-, zand- en graspaden zijn (bij regen) beperkt te gebruiken en zijn minder geschikt voor gebruikers van een rolstoel of kinderwagen. Drassige veenpaden, houtsnipper- of schorspaden zijn vrijwel niet toegankelijk voor deze gebruikers (er moet een alternatieve verharde route beschikbaar zijn).
(19) Begroeiing over de weg	De minimale vrije breedte is een obstakelvrije zone van 1,50 m. Bij routes die veel gebruikt worden is de minimale breedte bij voorkeur 2,4 m. De breedte van een gecombineerd fiets-, wandel- en rolstoelpad bij voorkeur minimaal 3,00 m.

F. Trappen

Knelpunten	Toelichting
(2) Vrije doorgang	De vrije breedte tussen de leuningen is minimaal 1,2 meter.
(8) Gladde ondergrond	Het loopoppervlak moet voldoende stroef zijn. Materialen als gepolijst natuursteen, staal, rubber en ongeprofileerd hout kunnen bij nat weer te glad worden.
(11) Gids/geleidelijnen	Voor blinden en slechtzienden is het van belang dat een trap in een looproute wordt aangekondigd met een geleidelijn / noppentegels.
(12) Markeringen	Bovenaan de trap, voorafgaand aan de eerste trede, moet over de gehele breedte van de trap een 0,6 m. brede waarschuwingsmarkering zijn aangebracht . De markering contrasteert voelbaar en zichtbaar met de omgeving en met eventueel toeleidende geleidelijnen. Markering onderaan de trap is niet verplicht maar wel gewenst.
(20) Ontbreken van een leuning	Door steun en begeleiding wordt het klimmen van een trap prettiger. Een leuning geeft letterlijk houvast en kondigt het begin en eind van een trap aan. Bij het begin en eind van trappen en op bordessen moet de leuning daarom horizontaal doorlopen voorbij de eerste en laatste optrede over de lengte van de aantrede. De leuning moet handomvatbaar zijn en op een hoogte tussen 850 en 950 mm zijn aangebracht.
(21) Treden niet te onderscheiden	De treden moeten goed van elkaar te onderscheiden zijn door voldoende kleurcontrast. De bovenste en de onderste trede moeten bij voorkeur over de hele breedte worden gemarkeerd met een contrasterende kleur; de overige treden aan de zijkanten over een breedte van 0,3 m vanaf de leuning.
(22) Onregelmatige treden	Uitgangspunt: de optrede is max. 170 mm; de aantrede max. 300 mm; optrede $\leq$ 185 mm; aantrede 600 tot 650 mm - 2x optrede . Trappen waarvan de optreden en/of aantreden onregelmatige afmetingen hebben, dienen vermeden te worden.

G. Hellingen

Knelpunten	Toelichting
(8) Gladde ondergrond	Het loopoppervlak moet voldoende stroef zijn. Materialen als gepolijst natuursteen, staal, rubber en ongeprofileerd hout kunnen bij nat weer te glad worden.
(9) Draaimogelijkheden	Aan het begin en eind van de helling moet voldoende horizontale ruimte aanwezig zijn voor rolstoelgebruikers om te draaien (minimale afmeting 2 bij 2 m.) De bordessen moeten een afmeting van minimaal 1,2 bij 1,5 m. hebben.
(10) Rustmogelijkheden	Na overbrugging van elke 0,5 m. hoogteverschil moet een rustmogelijkheid in de vorm van een bordes worden aangebracht.
(17) Grote hoogteverschillen	Hoogteverschillen moeten waar ze onvermijdelijk zijn, worden overbrugd met een helling. (Zie overzicht hellingshoeken hieronder) Hellingen met een openzijde moeten worden voorzien van een afrolbeveiliging in de vorm van een opstaande rand die tenminste 50mm hoog is. Hellingen hoger dan 250mm moeten worden voorzien van een leuning.
(23) Te steil	Een hoogteverschil tussen 0,00 en 0,05 m: hellingbaan met hellingshoek 1:6. Een hoogteverschil tussen 0,05 en 0,10 m: hellingbaan met hellingshoek 1:10. Een hoogteverschil tussen 0,10 en 0,25 m: hellingbaan met hellingshoek 1:12. Een hoogteverschil tussen 0,25 en 0,50 m: hellingbaan met hellingshoek 1:16. Een hoogteverschil tussen 0,50 en 1,00 m: hellingbaan met hellingshoek 1:20.
(24) Dwarshelling	Het loopoppervlak dwars op de loop-/rijrichting $\leq$ 1:50.

H. OV-halteplaatsen

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Voorbeelden: bomen, paaltjes, lantaarnpalen, meterkasten, plantenbakken, afvalcontainers, prullenbakken, verkeersborden, verkeerslichten, zitbanken. Bij plaatselijke versmallingen is de vrije breedte minimaal 0.90m, over een lengte van max. 0.5 m.
(2) Vrije doorgang	De minimale vrije breedte is een obstakelvrije zone van 1,5 m. Bij routes die veel gebruikt worden of waarlangs veel functies liggen (winkels) is de minimale voorkeurbreedte 2,4 m. De incidentele toegestane vrije breedte op een looproute is 1,2 m.
(3) Losse tegels	Het loopoppervlak moet stroef en vlak zijn (marge +/- 1mm).
(5) Stoepverlaging	Halteplaatsen dienen op één of meer plaatsen voorzien te zijn van verlaagde trottoirbanden of inritbanden met helling (<1:10) en minimale breedte van 1,2 m. Hoogteverschil aansluiting voetpad op rijbaan max. 5 mm.
(8) Gladde ondergrond	Het loopoppervlak moet voldoende stroef zijn. Materialen als gepolijst natuursteen, staal, rubber en ongeprofileerd hout kunnen bij nat weer te glad worden.
(9) Draaimogelijkheden	Op regelmatige afstand, bij voorkeur elke 75 m. moet voldoende draairuimte aanwezig zijn voor rolstoelen (en kinderwagens). Bij op- en afritten en bij zijstraten en bochten moet een draairuimte van 2 x 2 m. worden gerealiseerd zodat iemand in een rolstoel een haakse bocht kan maken.
(10) Rustmogelijkheden	De halteplaats is voorzien van een zitmogelijkheid.
(11) Gids/geleidelijnen	Oversteekplaatsen met rijbaan waar snelheden van meer dan 30 km/h zijn toegestaan, moeten worden voorzien van een geleidelijn (breedte van 0,6 m of 0,3 m in contrasterende kleur + ribbels parallel aan de looprichting) met een waarschuwingsmarkering. Natuurlijke gidslijnen als vrije gevels, grasranden of ander voelbare materiaalovergangen kunnen goed dienen als routegeleiding voor blinden en slechtzienden (de stoeprand is niet bruikbaar).
(12) Ontbreken markeringen	Basiseisen voor een toegankelijke halte: hoogte min: 18cm; breedte min 240cm (bij toegangsdeur rolstoel); lengte min 18m; geleide markering en instapmarkering bestaande uit signaaltegels (600 x 900 mm).
(13) Oversteek te breed	Bij busstations met centraal wachtperron en afzonderlijke vertrekperrons mag de oversteek niet groter zijn dan 7 m. Bij een breedte van meer dan 7 m moet een midden geleider worden toegepast.
(17) Grote hoogteverschillen	Hoogteverschillen zijn te overbruggen met een hellingbaan (zie G.) of lift. Zie CROW-publicatie 219 e.
(24) Dwarshelling	Helling dwars op de looprichting ≤ 1:50.
(25) Niet bereikbaar of bruikbaar	De perronhoogte afstemmen op de instaphoogte (18 cm) van lage vloerbussen voor een gelijkvloerse instap. De spleet tussen bus en halte wordt overbrugd door een uitschuifbare busplank. Bij OV-knooppunten is extra aandacht nodig voor visuele en gesproken (reis)informatie gekoppeld aan fysieke routegeleiding voor blinden en slechtzienden.

J. Voorzieningen (*betaalautomaten, afvalcontainers, brievenbussen*)

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Voorzieningen op straat zijn soms slecht of niet bereikbaar door obstakels op de route er naar toe, bijvoorbeeld: bomen, paaltjes, lantaarnpalen, meterkasten, plantenbakken, afvalcontainers, prullenbakken, verkeersborden, verkeerslichten en zitbanken. Bij plaatselijke versmallingen is het voetpad bij voorkeur 1,2 m, maar tenminste 0,9 m breed over maximaal 50cm (exclusief de trottoirband).
(2) Vrije doorgang	De minimale vrije breedte is een obstakelvrije zone van 1,5 m. Bij routes die veel gebruikt worden is de minimale voorkeurbreedte 2,4 m. De incidentele toegestane vrije breedte op een looproutte is 1,2 m. (zie 'obstakels').
(5) Stoeptverlaging	Afvalcontainers of gehandicaptenparkeerplaatsen altijd situeren en inrichten op een manier waardoor zij goed bereikbaar en bruikbaar zijn. Trottoirs op de route ernaartoe moeten op één of meer plaatsen voorzien zijn van verlaagde trottoirbanden of inritbanden met helling (<1:10) en minimale breedte van 1,2 m. Hoogteverschil aansluiting voetpad op rijbaan max. 5 mm. Algemene gehandicaptenparkeerplaatsen hebben extra vrije ruimte nodig rond de instapplaats en moeten veilig en zonder hindernissen bereikbaar zijn vanaf het trottoir (verlaagde band en obstakelvrij). Haaksparkeerplaatsen hebben een extra breedte van 1,5 m rond de instapplaats nodig.
(15) Bedieningselementen onbruikbaar	Bedieningselementen moeten op een hoogte tussen de 0,9 m en 1,2 m worden geplaatst en moeten duidelijk herkenbaar zijn door het gebruik van kleuren en verduidelijkende pictogrammen.
(25) Niet bereikbaar of bruikbaar	Openbare voorzieningen op straat kunnen op zichzelf zijn ontworpen voor een zo breed mogelijke groep gebruikers. Toch kunnen deze door obstakels in routes er naar toe voor sommigen onbereikbaar worden en dus onbruikbaar zijn. Daarom wordt aanbevolen bij de inrichting van de openbare ruimte aandacht te besteden aan een goede bereikbaarheid van voorzieningen.

K. Vlonders, kades en bruggen

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Voorbeelden: bomen, paaltjes, lantaarnpalen, meterkasten, plantenbakken, afvalcontainers, verkeersborden, verkeerslichten en banken. Bij plaatselijke versmallingen moet de vrije breedte minstens 1,2 m. zijn.
(2) Vrije doorgang	De minimale vrije breedte is een obstakelvrije zone van 1,5 m. Bij routes die veel gebruikt worden is de minimale voorkeurbreedte 2,4 m. De incidentele toegestane vrije breedte op een looproute is 1,2 m. (zie 'obstakels').
(8) Gladde ondergrond	Het loopoppervlak moet voldoende stroef zijn. Gebruik bij vlonders en steigers kunststof roosters, of plankdelen (hout/kunststof) smaller dan 12 cm.
(9) Draaimogelijkheden	Op regelmatige afstand, bij voorkeur elke 75 m. moet voldoende draairuimte aanwezig zijn voor rolstoelen (en kinderwagens). Bij op- en afritten en bij zijstraten en bochten moet een draairuimte van 2 x 2 m. worden gerealiseerd zodat iemand in een rolstoel een haakse bocht kan maken.
(12) Markeringen	Waarschuwingsmarkeringen worden gebruikt om blinden en slechtzienden te waarschuwen voor gevaarlijke situaties. Hiervoor worden speciale tegels gebruikt in contrastkleur en met een noppenprofiel. Kades bij pontaanlandingen en in de nabijheid van looproutes worden bij voorkeur afgeschermd door middel van hekwerk.
(20) Ontbreken van een leuning	Steigers en bruggen worden voorzien van een reling of, bij een trap, een leuning (tussen 850 en 950 mm hoog).
(24) dwarshelling	Het oppervlak dwars op de loop-/rijrichting moet horizontaal zijn en $\leq 1:50$.
(25) Niet bereikbaar of bruikbaar	Pontaanlandingen zodanig inrichten dat deze goed en veilig toegankelijk zijn voor ouderen en gehandicapten. Bij de inrichting wordt extra aandacht besteed aan loopcomfort, veiligheid en rijcomfort (kinderwagens, scootmobielen, rolstoelen, rollators) en gelijkvloerse aansluiting op de pont. Een hek of een reflecterende band zo nodig toepassen.

L. Miva - parkeerplaatsen algemeen (*gehandicaptenparkeerplaats*)

Knelpunten	Toelichting
(1) Obstakels	Voorzieningen op straat zijn soms slecht of niet bereikbaar door obstakels op de route er naar toe, bijvoorbeeld: bomen, paaltjes, lantaarnpalen, meterkasten, plantenbakken, afvalcontainers, prullenbakken, verkeersborden, verkeerslichten en zitbanken. Bij plaatselijke versmallingen moet de vrije breedte bij voorkeur breder dan 1,2 m, maar tenminste 0,9 m breed over een lengte van max. 0,5 m (exclusief de trottoirband).
(2) Vrije doorgang	De minimale vrije breedte is een obstakelvrije zone van 1,5 m. Bij routes die veel gebruikt worden is de minimale voorkeurbreedte 2,4 m. De incidentele toegestane vrije breedte op een looproute is 0,9 m. (zie 'obstakels').
(5) Stoepverlaging	Gehandicaptenparkeerplaatsen altijd situeren en inrichten op een manier waardoor zij goed bereikbaar en bruikbaar zijn. Algemene gehandicaptenparkeerplaatsen hebben aan één of meer zijden een vrije gebruikersruimte van 1,5 m breed op hetzelfde niveau als de parkeerplaats en gesitueerd buiten de rijbaan en/of fietspad. Indien aan één of meer zijden een trottoirband aanwezig is dan moet binnen 5 m een oprit aanwezig zijn, met een helling (<1:10 en een minimale breedte van 1,2 m. Hoogteverschil aansluiting trottoir op rijbaan max. 5 mm. Dwars- of langshelling parkeerplaats max. 1:50. Bij gehandicaptenparkeerplaatsen op de weg verkeersbord E6 (algemene gehandicaptenparkeerplaats) plaatsen. De afmetingen van gehandicaptenparkeerplaatsen algemeen zijn 3,5 x 5,0 m bij haaksparkeerplaatsen, en 2,0 x 6,0 m bij langspaarkeerplaatsen. De afbakening van het parkeervak aangeven met een witte doorgetrokken belijning. Het parkeervak dient bij voorkeur voorzien te zijn van een afgekruid vlak.
(25) Niet bereikbaar of bruikbaar	Openbare voorzieningen op straat kunnen op zichzelf zijn ontworpen voor een zo breed mogelijke groep gebruikers. Toch kunnen deze door obstakels in routes er naar toe voor sommigen onbereikbaar worden en dus onbruikbaar zijn. Daarom wordt aanbevolen bij de inrichting van de openbare ruimte aandacht te besteden aan een goede bereikbaarheid van voorzieningen.

Informatiepagina

Deze checklist is gebaseerd op landelijke toegankelijkheidsrichtlijnen.

De checklist is bedoeld voor praktisch gebruik en gebaseerd op een model dat Traffic Test heeft ontwikkeld voor de gemeente Zeist.

Zo kan in één oogopslag worden beoordeeld welke toegankelijkheidsaspecten relevant zijn voor een ontwerp, een buurtschouw, etc.. Voor aanvullende informatie wordt verwezen naar de technische specificaties van landelijke criteria en richtlijnen.

Toegankelijkheidsrichtlijnen zijn per thema uitgewerkt in afzonderlijke CROW-publicaties of stedelijke of landelijk werkende belangenorganisaties.

Thema	Publicatie of link
Toegankelijkheid Algemeen	• CROW publicatie nr. 177, 'Richtlijnen integrale toegankelijkheid openbare ruimte' • 'Handboek voor Toegankelijkheid', 7^e druk, SDU (http://www.sdu.nl/catalogus/9789012585057) • BAT Utrecht http://www.batutrecht.nl/ • ASVV 2012
Toegankelijkheid openbare ruimte <i>Zeist Ontwikkeling van checklist</i>	• Toegankelijkheid openbare ruimte Zeist - Gemeente Zeist • https://www.publicspaceinfo.nl/media/uploads/files/AMSTERDAM_2012_0019.pdf
Halteplaatsen openbaar vervoer	• CROW publicatie nr. 184, 'Toegankelijkheid openbaar busvervoer' (www.crow.nl/nl/Publicaties) • CROW publicatie nr. 197, 'Reis- en routeinformatie op en nabij vervoersknooppunten' • CROW publicatie nr. 219 a t/m f, 'Collectief personenvervoer toegankelijk voor iedereen' • PVE van de bushaltes door DIVV
Gehandicaptenparkeerplaatsen Algemeen	• http://www.projectbureautoegankelijkheid.nl/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=132
Geleidelijnen	• PBT richtlijn routegeleiding: http://www.projectbureautoegankelijkheid.nl/index.php?
Lokale adviesraden voor gehandicapten en aanverwante organisaties	• Stichting Werkgroep Gehandicapten Walcheren http://www.swgw.nl/ • Stichting Provinciale Chronisch zieken- en Gehandicaptenorganisatie Zeeland http://www.pcgzeeland.nl/ • ASD Middelburg http://adviesraadsociaaldomeinmiddelfburg.nl/

Overzicht om uit te printen en in te vullen

datum: ... - ... - 20... locatie: .....

Checklist Toegankelijkheid Openbare Ruimte	A Voetpaden en trottoirs	B Winkel- straten	C Oversteek- plaatsen	D Pleinen	E Park en plantsoen	F Trappen	G Hellingen	H OV-halte- plaatsen	J Voorzien- ingen op straat	K Vlonders, kades en bruggen	L Miva parkeer plaatsen
Obstakels (1)											
Vrije doorgang (2)											
Losse tegels (3)											
Uitstekende/verzonken putdeksels (4)											
Stoepverlaging (5)											
Diepe molgoten (6)											
Roosters te breed (7)											
Gladde ondergrond (8)											
Draaimogelijkheden (9)											
Rustmogelijkheden (10)											
Gids-/geleidelijnen (11)											
Markeringen (12)											
Oversteek te breed (13)											
Te weinig zicht (14)											
Bedieningselement onbruikbaar (15)											
Ontbreken rateltikker bij VRI (16)											
Grote hoogteverschillen (17)											
Zachte bestrating (18)											
Begroeiing over de weg (19)											
Ontbreken van een leuning (20)											
Treden niet te onderscheiden (21)											
Onregelmatige treden (22)											
Te steil (23)											
Aflopend voetpad/trottoir (24)											
Niet bereikbaar of bruikbaar (25)											
Ontbreken miva parkeerplaats (26)											